

امکان‌سنجی ضریب عمران‌پذیری روستاهای شهرستان گرمی

حسین نظم فر* - دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
سعیده علوی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
علی عشقی چهاربرج - دانش‌آموخته دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۱/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۱۱/۲۴

چکیده

شناسایی منابع و پتانسیل‌های موجود، مرحله اول برای هر برنامه‌ریزی محسوب می‌شود. بدون مشخص کردن منابع، شناخت پارامترهای مربوط به منطقه برنامه‌ریزی امکان‌پذیر نخواهد بود. عوامل طبیعی و انسانی مانع اصلی توسعه مناطق هست، با توجه به اینکه عوامل طبیعی تا حدودی خارج از کنترل می‌باشند، عامل انسانی و تصمیمات انسانی مهم‌ترین عامل توسعه محسوب می‌شوند. تصمیمات انسانی زمانی می‌تواند متضمن رشد و توسعه باشد که از وضع موجود منطقه شناخت کافی داشته باشد. از این رو پژوهش حاضر باهدف امکان‌سنجی ضریب عمران‌پذیری روستاهای شهرستان گرمی با استفاده از تکنیک ضریب عمران‌پذیری انجام شده است. رویکرد حاکم در این تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی است. جامعه آماری تحقیق روستاهای بالای ۳۰۰ نفر جمعیت شهرستان گرمی می‌باشد. شاخص‌های مورد بررسی شامل وضعیت جمعیتی، بهداشتی-درمانی، فرهنگی و ورزشی، آموزشی، اداری، تأسیسات زیربنایی، خدمات و بازرگانی، ارتباطات و حمل‌ونقل می‌باشد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که روستای قره‌آغاج پایین با ضریب عمران‌پذیری ۶/۶۶۷ از ضریب عمران‌پذیری بسیار بالا و روستای لکوان با ضریب عمران‌پذیری ۰/۱۰۸ از ضریب عمران‌پذیری بسیار پایین برخوردارند. در مجموع از ۴۵ روستای مورد مطالعه ۱۸ روستا ضریب عمران‌پذیری بسیار پایین، ۲۰ روستا ضریب عمران‌پذیری پایین، ۶ روستا ضریب عمران‌پذیری بالا و ۱ روستا ضریب عمران‌پذیری بسیار بالایی دارد. در نهایت با استفاده از ضریب پراکندگی ضریب عمران‌پذیری بخش‌های سه‌گانه شهرستان گرمی محاسبه شد که براساس آن بخش انگوت با امتیاز ۱/۰۴۶، موران با امتیاز ۰/۶۵۴ و مرکزی با امتیاز ۰/۵۶۶ به ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم قرار گرفتند.

واژگان کلیدی: امکان‌سنجی، ضریب عمران‌پذیری، روستا، شهرستان گرمی

نحوه استناد به مقاله:

نظم فر، حسین، علوی، سعیده، عشقی، علی. (۱۳۹۷). امکان‌سنجی ضریب عمران‌پذیری روستاهای شهرستان گرمی. مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی، ۱۳ (۲)، ۳۷۹-۳۹۳.
http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_543091.html

مقدمه

آبادانی و توسعه روستاها، همواره یکی از اهداف انقلاب اسلامی بوده است. با توجه به وضعیت کنونی روستاهای کشور، یکی از اهداف دولت نیز ساماندهی امور روستایی و ایجاد بسترهای لازم جهت تحقق توسعه پایدار می‌باشد (Rezaei, 2014: 87). روستاها با توجه به نقش مهمی که در نظام تولید، اشتغال، گستردگی پهنه جغرافیایی و جمعیت در خور، در نظام توسعه کشور از جایگاه ویژه‌ای برخوردار هستند (Alalhesabi, 2002: 15) و به مثابه بخشی از نظام سکونت‌گاهی جایگاه مشخصی در حوزه برنامه‌ریزی سرزمین دارند و اگر به دلایلی در روند توسعه فضاهای روستایی وقفه‌ای ایجاد شود، به گونه‌ای که نظام روستایی قادر به ایفای نقش سازنده خویش در نظام ملی و سرزمینی نباشد، در آن صورت آثار و پیامدهای مسائل روستایی در حوزه‌های شهری و در نهایت در کلیت سرزمین گسترش می‌یابد (Rezvani, 2011: 2). امروزه توسعه روستایی در کشورهای درحال توسعه با چالش‌های متعددی مواجه است چرا که، راهبردهای گذشته در زمینه توسعه روستایی کاملاً موفقیت‌آمیز نبوده و نتوانسته‌اند مسائلی چون، فقر، اشتغال، بهداشت، امنیت غذایی و پایداری محیط‌زیست را تأمین کنند. این راهبردها در توزیع منافع حاصل از رشد و توسعه نیز موفق نبوده و سبب ایجاد مشکلات متعددی در این کشورها شده است (Abotaleb, 2008: 145). از این رو هدف اصلی برنامه‌های توسعه نواحی روستایی دستیابی به الگویی مناسب برای توزیع سکونتگاه‌ها، امکانات و فعالیت‌ها بر اساس ظرفیت‌های سرزمین است (Taghilo, 2014: 85).

یکی از ویژگی‌های بارز الگوهای توسعه‌ای که در عمل در اکثر کشورهای درحال توسعه صورت پذیرفته است سرعت زیاد توسعه یافتن مناطق شهری نسبت به مناطق روستایی است. به طوری که نه تنها در مناطق روستایی فاصله‌ای چشمگیر در زمینه سرمایه گذاری و تولید به چشم می‌خورد، بلکه از حیث مسائل فرهنگی و اجتماعی نظیر آموزش، سلامتی و امنیت اجتماعی که همه جزء پیش‌شرط‌های توسعه انسانی هستند نیز دارای عقب‌ماندگی‌های فاحشی نسبت به مناطق شهری هستند. این وضعیت مهاجرت‌های بی‌رویه روستا-شهری را در این کشورها به دنبال داشته است که خود مقدم‌ای برای مشکلات فراگیر اجتماعی و اقتصادی به‌ویژه در مراکز شهری بوده است (Farahi et al, 2012: 80). یکی از پیامدهای نارسایی روستایی مهاجرت‌های روستایی به شهر است، از مهم‌ترین علل مهاجرت‌های روستایی می‌توان بیکاری، درآمد پایین، نبود امکانات رفاهی در روستاها و مانند این‌ها را نام برد (Ministry of Cooperatives, 2008). همین شکاف میان شهر و روستا می‌تواند تهدیدکننده پایه و اساس توسعه پایدار باشد (Qingjuan, 2011: 781). از این رو برای توسعه و عمران روستاها باید همت بیشتری گمارد. برای نیل به توسعه و به‌طور اخص توسعه روستایی در هر کشور و سرزمین، نیازمند برنامه‌ریزی منسجم و هماهنگ هستیم (Papeli Yazdi & Ebrahimi, 2006: 58). در حال حاضر، به توسعه نواحی روستایی توجه کمتری می‌شود، درحالی‌که توسعه روستایی نقش اساسی در رشد اقتصاد منطقه‌ای ایفا می‌کند (Long et al, 2009: 45). به همین دلیل نقش و جایگاه روستاها در فرآیندهای توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در مقیاس‌های محلی، منطقه‌ای و بین‌المللی و پیامدهای توسعه‌نیافتگی مناطق روستایی موجب توجه به روستاها و جوامع روستایی و حتی تقدم آن بر جوامع شهری گردیده است (Azkia & Ghaffari, 2004: 19). بسیاری از متفکران برنامه‌ریزی روستایی معتقدند، توسعه مناطق روستایی، به‌ویژه در کشورهای درحال توسعه که محرومیت زیادی دارند، برای رفع مشکلات کنونی شهرها از اهمیت زیادی برخوردار می‌باشد (Riahi & Nouri, 2015: 129).

با توجه به اهمیت توسعه مناطق روستایی، در کشور ما، دولت ضرورت پرداختن به امر روستا و توسعه آن را از چند دهه پیش احساس کرد و به‌عنوان محور سیاست‌های توسعه تلقی نمود (Mirkatoli & Kanani, 2011: 18). اما بررسی وضعیت کلی اجتماعات روستایی در ایران نشان می‌دهد که برنامه‌های توسعه روستایی چندان موفقیت‌آمیز نبوده است. از آنجا که برنامه‌های توسعه از دستیابی به اهداف در همه زمینه‌ها دور مانده‌اند، بیشترین آثار منفی خود را بر اجتماعات روستایی گذاشته‌اند (Anabestani et al, 2014: 116). از این رو شناخت و بررسی امکانات و تعیین سطوح برخورداری جامعه روستایی، نخستین گام در فرآیند برنامه‌ریزی و توسعه برای این جامعه به شمار می‌رود (Nazmfar, 2012). تعیین نیازهای اساسی توسعه و اولویت بندی مؤلفه‌های آن در مناطق روستایی، از ضرورت‌های برنامه‌ریزی روستایی به شمار می‌آید (Karimi & Ahmadvand, 2014: 663). موفقیت برنامه‌های توسعه نیازمند شناخت نیازها، توان و ظرفیت گروه‌های هدف، تدوین برنامه ریزی نظام‌مند و مدیریت دقیق است. به اعتقاد بسیاری از صاحب نظران، از ویژگی‌های برنامه خوب این است که هم سو با تأمین نیازهای واقعی مردم باشد. بنابراین، به منظور تدوین زیربنای علمی و منطقی برای سیاست‌گذاری توسعه، لازم است ارزیابی جامعی از وضعیت

موجود توسعه مناطق از نظر شاخص‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و محیطی انجام شود (Yu et al, 2010: 1218). دستیابی به وضعیت قابل قبولی از فرآیند رشد، توسعه و تعالی در جوامع انسانی اعم از شهر و روستا نیازمند مهیا نمودن زمینه‌های برنامه‌ریزی بر پایه شناسایی محیط و بهره‌گیری از قابلیت‌های موجود در آن فضا می‌باشد. در این راستا شناخت، بررسی و تحلیل توانمندی‌های انسانی و طبیعی موجود در عرصه‌های روستایی کشور و تعیین و تحلیل سطوح برخورداری نواحی روستایی در زمینه‌های مختلف با استفاده از روش‌های کمی می‌تواند به‌عنوان زیربنا و اصلی مهم در روند توسعه پایدار این سکونتگاه‌های انسانی مطرح گردد (Mahdavi Hajiloui & Mohammadzadeh, 2013: 19; Mahdavi & Shamasodini, 2012: 15). در این میان شهرستان گرمی به‌عنوان یکی از شهرستان استان اردبیل با بیش از نیمی از جمعیت روستانشین (که بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ از ۸۴۲۶۷ نفر جمعیت شهرستان ۳۳/۳۸ درصد در نقاط شهری و ۶۲/۶۲ درصد در نقاط روستایی سکونت داشته‌اند)، با مشکلات و چالش‌های زیادی در زمینه توسعه مناطق روستایی بر مبنای برنامه‌ریزی عمرانی مواجه هستند که در صورت ادامه روند کنونی توسعه مناطق روستایی این شهرستان در آینده‌ای نه چندان دور با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو خواهد شد که می‌تواند پیامدهای ناگواری را به همراه داشته باشد. از این‌رو پژوهش حاضر درصدد است تا با استفاده از امکان‌سنجی ضریب عمران‌پذیری روستاها شهرستان گرمی، روستاهای دارای توان بالای عمران‌پذیری را شناسایی نماید، سپس با شناسایی روستاهای دارای توان عمران‌پذیری بالا فعالیت‌های عمرانی در این روستاها در اولویت اول برنامه‌ریزی قرار دهد تا از این طریق بتواند در وهله اول موجب توسعه روستاهای مورد هدف و بعد موجبات توسعه روستاهای بلافصل خود که از توان کمتری برخوردار هستند را فراهم نماید. برای این اساس پژوهش حاضر باهدف امکان‌سنجی ضریب عمران‌پذیری روستاهای بالای ۳۰۰ نفر جمعیت شهرستان گرمی انجام شده است. در این راستا اصلی‌ترین سؤال تحقیق پاسخ به این سؤال است که؛ کدامیک از روستاهای شهرستان گرمی از توانایی بالایی برای عمران‌پذیری برخوردارند؟

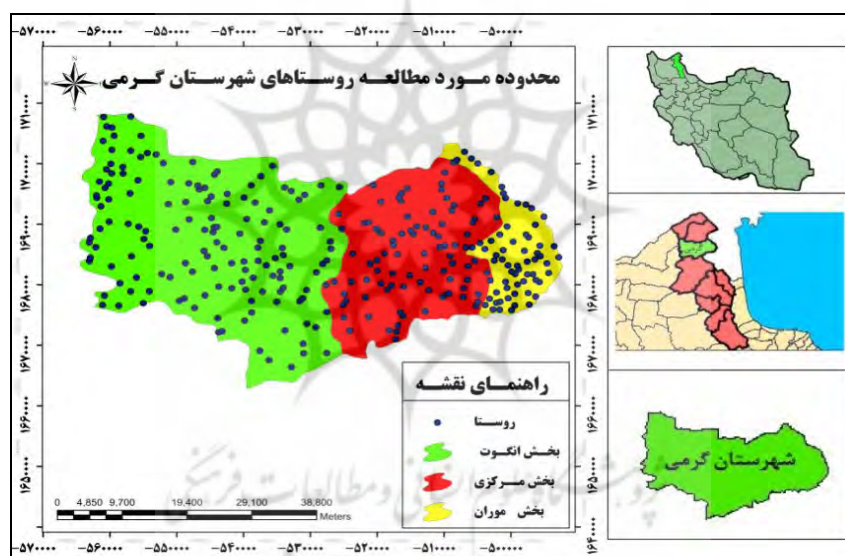
روش پژوهش

روش پژوهش حاضر با توجه به هدف از نوع کاربردی و به لحاظ ماهیت از نوع توصیفی-تحلیلی است. جامعه آماری تحقیق روستاهای بالای ۳۰۰ نفر جمعیت شهرستان گرمی می‌باشد. روش گردآوری مباحث نظری بر اساس روش کتابخانه‌ای و اسنادی و اطلاعات مربوط به جامعه آماری از داده‌های فرهنگ آبادی‌های سال ۱۳۹۰ و ۱۳۸۵ جمع‌آوری گردیده است. مؤلفه‌های مورد بررسی در این پژوهش شامل ۳ شاخص وضعیت جمعیتی (تعداد جمعیت با دو زیر شاخص و روند جمعیت)، ۵ شاخص بهداشتی درمانی (داروخانه، سامانه جمع‌آوری زباله، پایگاه بهداشت، دام‌پزشک و خانه بهداشت)، ۴ شاخص فرهنگی و ورزشی (بوستان، زمین ورزشی، سالن ورزشی و کتابخانه)، ۳ شاخص نوع راه (آسفالت، شوسه و خاکی)، ۳ شاخص آموزشی (راهنمایی، دبیرستان و هنرستان دخترانه و پسرانه)، ۳ شاخص اداری (مروج کشاورزی، مرکز خدمات جهاد کشاورزی و شرکت تعاونی روستایی)، ۴ شاخص تأسیسات زیربنایی (گاز، آب لوله‌کشی، سامانه تصفیه آب و آتش‌نشانی)، ۲ شاخص طرح‌های اجرایشده (اجرانشده و نشده)، ۶ شاخص خدمات و بازرگانی (نمایندگی پخش نفت سفید، گاز، فروشگاه تعاونی، نانوا، بانک، تعمیرگاه ماشین‌آلات کشاورزی)، ۵ شاخص ارتباطات و حمل‌ونقل (پست، مخابرات، ICT، اینترنت و دسترسی به وسیله نقلیه عمومی) می‌باشد. همچنین از شاخص‌هایی مانند مسجد، بهره‌مندی از برق، داشتن شورای روستا و... که تمامی روستاها واجد این شرایط بودند صرف‌نظر شده است. برای بیان اهمیت هر یک از زیر شاخص‌ها از روش تحلیل سلسله مراتبی استفاده شده است. با توجه به اینکه اهمیت شاخص‌ها در مسیر توسعه روستا متفاوت می‌باشد از ۳۰ نفر شامل اساتید، دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی و مسئولان اجرایی شهرستان گرمی خواسته شد تا بسته به هدف پژوهش به شاخص‌ها عدد ۱ تا ۹ امتیاز دهند. هرچه عدد به ۹ نزدیک‌تر دارای اهمیت بیشتر و بالعکس. برای مثال در شاخص نوع راه آبادی براساس نظرات کارشناسان جاده آسفالت‌ه دارای امتیاز ۹، جاده شوسه امتیاز ۵ و جاده خاکی امتیاز ۱ می‌باشد. برای بقیه شاخص‌ها به همین ترتیب امتیاز داده شده است. بعد از مشخص شدن ضریب اهمیت هر یک از شاخص‌ها از مدل ضریب عمران‌پذیری^۱ نواحی جهت تجزیه و تحلیل استفاده شده است. با توجه به نتایج تحقیق، روستاها در ۴ طبقه روستاهای دارای عمران‌پذیری بسیار پایین (۰ الی ۰/۴۹)، پایین (۰/۵۰ الی ۰/۹۹)، بالا (۱ الی ۱/۴۹) و بسیار بالا (بالتر از ۱/۵۰) تقسیم‌بندی

شده است. در نهایت ضریب عمران پذیری هریک از بخش‌ها به‌طور جداگانه حساب شده و ضریب پراکندگی هریک از بخش‌ها محاسبه گردید و نتایج حاصله با استفاده از نرم‌افزار Arc GIS ترسیم شده است.

قلمرو جغرافیایی پژوهش

شهرستان گرمی در شمال غربی کشور و شمال استان اردبیل بین ۳۸ درجه و ۵۰ دقیقه تا ۳۹ درجه و ۱۰ دقیقه عرض شمالی از خط استوا و ۴۷ درجه و ۲۵ دقیقه تا ۴۸ درجه و ۱۲ دقیقه طول شرقی از نصف‌النهار گرینویچ واقع شده است. شهرستان گرمی از شمال با شهرستان‌های بيله‌سوار و پارس‌آباد از غرب به شهرستان اهر از جنوب به شهرستان مشکین‌شهر و از شرق با جمهوری آذربایجان همسایه است. شهرستان گرمی از جنوب به دامنه کوه‌های صلوات، از شمال به کوه‌های خروسلو از غرب به رود دره رود و از شرق بالهارود محدود می‌شود. مساحت شهرستان گرمی ۱۷۲۵۲ کیلومتر مربع می‌باشد که معادل بیست درصد مساحت مغان و ۹/۶ درصد مساحت استان اردبیل می‌باشد. بخشی از منطقه آزاد تجاری-صنعتی ارس در بخش موران این شهرستان واقع شده است. این شهرستان طبق آخرین تقسیمات کشوری دارای سه بخش و ۹ دهستان است. در آبان ماه ۱۳۹۰، جمعیت شهرستان ۸۴۲۶۷ نفر بوده است که از این تعداد ۳۳/۳۸ درصد در نقاط شهری و ۶۲/۶۲ درصد در نقاط روستایی سکونت داشتند (Statistical yearbook of Ardabil province, 2011).

شکل ۱. جایگاه محدوده مورد مطالعه در تقسیمات کشوری

جدول ۱. تقسیمات شهرستان گرمی به تفکیک بخش، دهستان و آبادی‌های بالای ۳۰۰ نفر براساس آمار ۱۳۹۰

شهرستان کل	بخش	دهستان	آبادی بالای ۳۰۰ نفر	جمعیت سال ۱۳۸۵	جمعیت سال ۱۳۹۰	روند جمعیت
گرمی	انگوت شرقی	انگوت شرقی	۴۵	۲۵۸۵۹	۲۶۱۵۶	افزایش (۱۵) کاهش (۳۰)
			صیادآباد	۳۵۵	۳۱۵	کاهشی
			عباس علیلو	۳۶۹	۳۱۳	کاهشی
			کورامالو	۵۸۳	۴۴۹	کاهشی
			گرمی انگوت	۵۰۴	۵۱۷	افزایشی
			محمدتقی کندی	۶۷۱	۶۲۸	کاهشی
	انگوت غربی	انگوت غربی	۷۶۴	۴۵۹	۴۵۶	کاهشی
			اقامحمدبیگلر	۷۶۴	۸۰۳	افزایشی
			زیوه	۱۱۳۰	۱۴۲۵	افزایشی

کاهشی	۴۷۵	۵۲۸	سرواغاجی/اسلیم اغاجی/	پایین برزند	مهریزی	
افزایشی	۳۶۷	۳۲۸	قره‌آغاج بالا			
افزایشی	۷۶۱	۷۳۸	قره‌آغاج پائین			
افزایشی	۱۱۴۹	۹۹۰	قره خان بیگلر			
کاهشی	۳۶۰	۳۸۲	گوده کهریز			
کاهشی	۳۸۶	۴۰۸	لکوان			
کاهشی	۵۱۹	۶۶۰	قاسم کندی			
کاهشی	۴۰۷	۴۱۷	نصراله بیگلر			
کاهشی	۵۹۲	۶۰۴	ارانچی			اجارودشمالی
کاهشی	۲۵۰	۳۹۴	شکراب			
افزایشی	۳۵۷	۳۴۸	نجفقلی قشلاقی			
کاهشی	۳۹۷	۴۱۸	اون بیربیگ لو	اجارودغربی		
افزایشی	۸۷۵	۸۰۲	بنه			
کاهشی	۵۹۷	۶۸۸	تکانلو			
کاهشی	۷۰۴	۷۶۱	دیزج			
افزایشی	۱۹۷۳	۱۳۴۲	شهرک ولیعصر			
افزایشی	۵۲۶	۲۰	قشلاق			
افزایشی	۳۴۹	۳۴۱	گیارلو			
کاهشی	۳۹۸	۴۹۴	زنگیر	اجارودمرکزی		
کاهشی	۷۴۳	۸۰۰	اطماره علیا	انی		
کاهشی	۳۷۱	۴۳۰	الیله			
افزایشی	۵۹۸	۵۵۰	انی سفلی			
کاهشی	۹۹۲	۱۱۶۴	انی علیا			
کاهشی	۶۴۱	۶۹۶	انی وسطی			
کاهشی	۴۱۴	۴۵۹	تپه			
کاهشی	۴۴۹	۴۵۹	چلک			
کاهشی	۳۵۴	۴۱۵	اوماسلان علیا	اجارودشرقی		
کاهشی	۴۴۷	۵۵۸	پرمهر			
افزایشی	۶۴۹	۶۳۳	درمانلو			
کاهشی	۴۰۷	۴۵۶	کلان			
کاهشی	۷۲۳	۸۶۹	کلانسورا			
کاهشی	۳۱۳	۳۵۲	وان سفلی	آزادلو		
افزایشی	۷۵۷	۶۴۳	هاچاکندرمانلو			
کاهشی	۳۷۷	۴۱۶	ازادلو			
افزایشی	۷۲۳	۶۰۵	پرچین سفلی			
کاهشی	۳۰۶	۳۴۵	پرچین علیا			
کاهشی	۴۴۴	۵۱۱	کردلر			

Source: Cultural Village. (2006). Ardebil Province

یافته‌ها و بحث

ضریب عمران‌پذیری

در اجرای هر طرح و پروژه عمرانی در یک ناحیه باید با توجه به شاخص‌های محیطی و یا دیگر پدیده‌هایی که وجود دارند ظرفیت عمران‌پذیری را مشخص نمود و سپس با توجه به نتیجه‌ای که حاصل می‌شود، بر طبق آن عمل کرد. بدین منظور برای اینکه بتوانیم تشخیص دهیم که یک ناحیه یا یک منطقه تا چه حد قابلیت پذیرش فعالیت‌های عمرانی را دارد، قبل از اینکه هر عملی برای برنامه‌ریزی انجام گیرد، می‌توان فرمول زیر را به کار برد (Asayesh, 2010: 74-76):

$$DC = \frac{PF}{NF} \quad (۱)$$

در این فرمول: DC = ضریب عمران پذیری، PF = پدیده طبیعی یا انسانی مثبت، NF = پدیده طبیعی یا انسانی منفی. فرمول فوق را اگر بخواهیم برای مجموعه پدیده‌های طبیعی، انسانی به کار بریم، باید آن را به صورت زیر تغییر دهیم:

$$DC = \frac{\sum P}{\sum N} \quad (۲)$$

در این فرمول: $\sum P$ = مجموع پدیده طبیعی یا انسانی منفی، $\sum N$ = مجموع پدیده طبیعی یا انسانی منفی. اگر بخواهیم درصد عمران پذیری نواحی را مشخص کنیم، می‌توانیم از فرمول (۳) استفاده نماییم:

$$DC\% = \frac{\sum P}{\sum N} \cdot 100 \quad (۳)$$

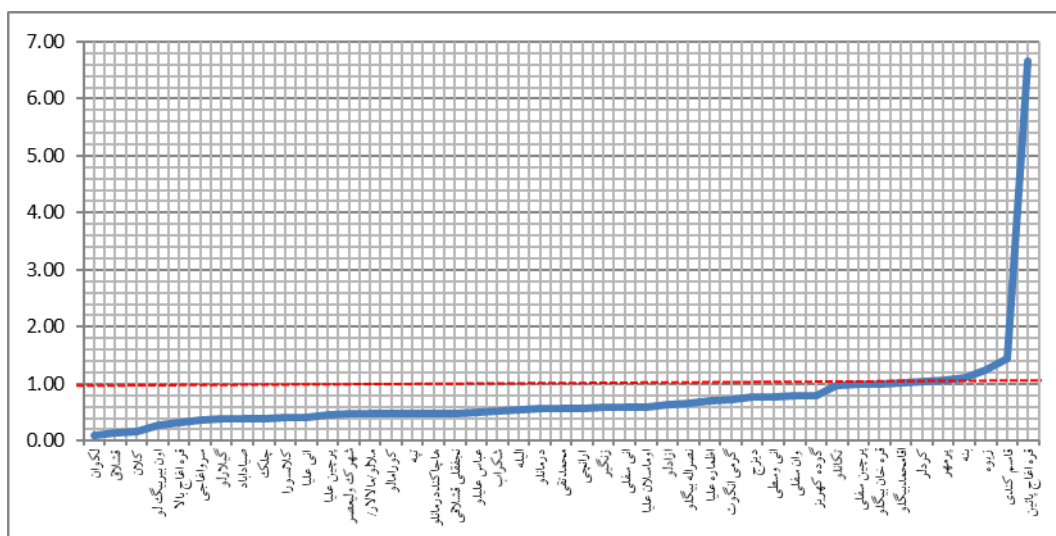
برای استفاده از فرمول‌های فوق باید به هر یک از پدیده‌ها و عوامل طبیعی و انسانی یک امتیاز داد و سپس مجموع امتیازات را در فرمول قرار داد. آنگاه اگر نتیجه و جواب حاصله در فرمول کمتر از عدد ۱ بود، عمران‌پذیری ناحیه یا منطقه مورد نظر منفی است و سرمایه‌گذاری در آن احتمالاً با شکست روبه‌رو خواهد شد و اگر جواب بیش از عدد ۱ باشد، عمران‌پذیری ناحیه مورد نظر مثبت بوده و هرچه عدد حاصله از ۱ بزرگتر باشد، عمران‌پذیری از مطلوبیت بیشتری برخوردار خواهد بود و هرچه به عدد ۱ نزدیک شود و از عدد ۱ کمتر شود، ضعف پذیرش سرزمین‌آرایی بیشتر نمایان خواهد شد. باید توجه نمود که در محاسبات ظرفیت عمران‌پذیری، تمامی پدیده‌ها و عوامل طبیعی، انسانی و... محاسبه شده و در هریک از عوامل فوق به غیر از گروه‌های اصلی، رده‌های فرعی و اجزای آنها نیز بررسی شده و در نظر گرفته می‌شوند؛ زیرا هرچه دقت بیشتری شود، موفقیت بیشتری به‌دست خواهد آمد. همچنین بایستی حداقل امکان از تقسیمات ناحیه‌ای و خرد ناحیه‌ای استفاده نمود چرا که هر قدر ناحیه مورد مطالعه محدودتر و مشخص‌تر باشد، یکنواخت‌تر و هماهنگ‌تر بوده و بالطبع نتایج تحقیقات و مطالعات به حقیقت و واقعیت نزدیک‌تر خواهد بود (Asayesh, 75: 2010). در پژوهش حاضر عمران‌پذیری روستاهای بالای ۳۰۰ نفر جمعیت شهرستان گرمی با استفاده از تکنیک عمران‌پذیری مورد ارزیابی و رتبه‌بندی قرار گرفته است. شاخص‌های مورد بررسی شامل وضعیت جمعیتی، بهداشتی - درمانی، فرهنگی و ورزشی، نوع راه، آموزشی، اداری، تأسیسات زیربنایی، طرح‌های اجراشده، خدمات و بازرگانی، ارتباطات و حمل‌ونقل می‌باشند. که هرکدام از این شاخص‌ها دارای زیرشاخص‌هایی هستند که با توجه به شاخص‌های مؤثر در توسعه پایدار روستایی مستخرج از کتب مقالات و... برآورد و تجزیه و تحلیل‌های لازم صورت پذیرفته است. پس از امتیازدهی به هریک از معیارهای مؤثر در عمران‌پذیری روستاها و تحلیل‌های صورت گرفته، نتایج حاصل از محاسبه میزان عمران‌پذیری روستاهای شهرستان گرمی در جدول (۲) آورده شده است.

جدول ۲. ضریب عمران‌پذیری روستاهای گرمی

دهستان	روستا	$\sum P$	$\sum N$	$DC = \frac{\sum P}{\sum N}$	$DC\% = \frac{\sum P}{\sum N} \cdot 100$	رتبه‌بندی	روستا	وضعیت عمران‌پذیری
تخت (۱۶)	صیادآباد	۴۶	۱۱۵	۰/۴۰۰	۴۰	۱	لکوان	عمران‌پذیری بسیار پایین است و سرمایه‌گذاری احتمالاً با شکست روبرو شود.
	عباس علیلو	۵۴	۱۰۷	۰/۵۰۵	۵۰	۲	قشلاق	
	کورامالو	۵۲	۱۰۹	۰/۴۷۷	۴۸	۳	کلان	
	گرمی انگوت	۶۸	۹۳	۰/۷۳۱	۷۳	۴	اون بیربگ لو	
	محمدتقی	۵۸	۱۰۳	۰/۵۶۳	۵۶	۵	قره‌آغاج بالا	
	ماللو/مالالار/	۵۲	۱۰۹	۰/۴۷۷	۴۸	۶	سرواغاچی	
	اقامحمدبیگللو	۸۲	۸۱	۱/۰۱۲	۱۰۱	۷	گیلارلو	
	زیوه	۹۰	۷۳	۱/۲۳۳	۱۲۳	۸	صیادآباد	
	سرواغاچی	۴۳	۱۱۸	۰/۳۶۴	۳۶	۹	چلک	
	قره‌آغاج بالا	۴۰	۱۲۱	۰/۳۳۱	۳۳	۱۰	کلانسورا	
	قره‌آغاج پائین	۱۴۰	۲۱	۶/۶۶۷	۶۶۷	۱۱	انی علیا	
	قره‌خان بیگللو	۸۱	۸۲	۰/۹۸۸	۹۹	۱۲	پرچین علیا	
	گوده کهریز	۶۸	۸۶	۰/۷۹۱	۷۹	۱۳	شهرک ولیعصر	
	لکوان	۱۵	۱۳۹	۰/۱۰۸	۱۱	۱۴	ماللو/مالالار/	
	قاسم‌کندی	۹۸	۶۸	۱/۴۴۱	۱۴۴	۱۵	کورامالو	
	نصراله بیگللو	۶۱	۹۳	۰/۶۵۶	۶۶	۱۶	تپه	

مرکزی (۱۸)	ارانچی	۵۶	۹۸	-/۵۷۱	۵۷	۱۷	هاچاکندرمانلو
	شکراب	۵۳	۱۰۱	-/۵۲۵	۵۲	۱۸	نجفقلی قشلاقی
	نجفقلی قشلاقی	۵۰	۱۰۴	-/۴۸۱	۴۸	۱۹	عباس علیلو
	اون بیربیگ لو	۳۳	۱۲۱	-/۲۷۳	۲۷	۲۰	شکراب
	بنه	۸۸	۸۰	۱/۱۰۰	۱۱۰	۲۱	الیله
	تکانلو	۷۹	۸۲	-/۹۶۳	۹۶	۲۲	درمانلو
	دیزج	۷۰	۹۱	-/۷۶۹	۷۷	۲۳	محمدتقی
	شهرک ولیعصر	۵۲	۱۱۱	-/۴۶۸	۴۷	۲۴	ارانچی
	قشلاق	۲۱	۱۴۰	-/۱۵۰	۱۵	۲۵	زنگیر
	گیلارلو	۴۵	۱۱۶	-/۳۸۸	۳۹	۲۶	انی سفلی
	زنگیر	۶۰	۱۰۱	-/۵۹۴	۵۹	۲۷	اوماسلان علیا
	اظماره علیا	۶۶	۹۵	-/۶۹۵	۶۹	۲۸	ازادلو
	الیله	۵۷	۱۰۴	-/۵۴۸	۵۵	۲۹	نصراله بیگلو
	انی سفلی	۶۰	۱۰۱	-/۵۹۴	۵۹	۳۰	اظماره علیا
	انی علیا	۴۸	۱۱۵	-/۴۱۷	۴۲	۳۱	گرمی انگوت
	انی وسطی	۷۰	۹۱	-/۷۶۹	۷۷	۳۲	دیزج
	تپه	۵۲	۱۰۹	-/۴۷۷	۴۸	۳۳	انی وسطی
	چلک	۴۶	۱۱۵	-/۴۰۰	۴۰	۳۴	وان سفلی
	اوماسلان علیا	۶۰	۱۰۱	-/۵۹۴	۵۹	۳۵	گوده کهریز
	موزان (۱۱)	پرمهر	۸۳	۷۸	۱/۰۶۴	۱۰۶	۳۶
درمانلو		۵۸	۱۰۳	-/۵۶۳	۵۶	۳۷	پرچین سفلی
کلان		۲۳	۱۲۸	-/۱۶۷	۱۷	۳۸	قره خان بیگلو
کلانسورا		۴۷	۱۱۴	-/۴۱۲	۴۱	۳۹	اقامحمدبیگلو
وان سفلی		۷۱	۹۰	-/۷۸۹	۷۹	۴۰	کردلر
هاچاکندرمانلو		۵۲	۱۰۹	-/۴۷۷	۴۸	۴۱	پرمهر
ازادلو		۶۳	۹۸	-/۶۴۳	۶۴	۴۲	بنه
پرچین سفلی		۸۰	۸۱	-/۹۸۸	۹۹	۴۳	زیوه
پرچین علیا		۵۱	۱۱۰	-/۴۶۴	۴۶	۴۴	قاسم کندی
کردلر		۸۲	۷۹	۱/۰۳۸	۱۰۴	۴۵	قره‌آغاج پائین
عمران‌پذیری بسیار بالا است							

نتایج حاصل از عمران‌پذیری روستاهای شهرستان گرمی با استفاده از تکنیک عمران‌پذیری (جدول ۲) نشان می‌دهد که روستای قره‌آغاج پایین با ضریب عمران‌پذیری ۶/۶۶ از بیشترین ضریب عمران‌پذیری برخوردار است که مطلوب‌ترین شرایط جهت سرمایه‌گذاری را دارا می‌باشد. بعد از روستای قره‌آغاج پایین، روستاهای قاسم کندی، زیوه، بنه، پرمهر، کردلر و اقامحمدبیگلو در رتبه عمران‌پذیری بالا قرار گرفته‌اند که از وضعیت مناسبی برخوردارند. در رتبه عمران‌پذیری پایین روستاهای قره خان بیگلو، پرچین سفلی، تکانلو، گوده کهریز، وان سفلی، انی وسطی، دیزج، گرمی انگوت، اظماره علیا، نصراله بیگلو، ازادلو، اوماسلان علیا، انی سفلی، زنگیر، ارانچی، محمدتقی، درمانلو، الیله، شکراب و عباس علیلو قرار دارند که از وضعیت نسبتاً نامطلوب برخوردارند. در رتبه عمران‌پذیری بسیار پایین روستاهای نجفقلی قشلاقی، هاچاکندرمانلو، تپه، کورامالو، مالو/مالالار/شهرک ولیعصر، پرچین علیا، انی علیا، کلانسورا، چلک، صیاداباد، گیلارلو، سروآغاجی، قره‌آغاج بالا، اون بیربیگ لو، کلان، قشلاق و لکوان قرار گرفته‌اند که از ضریب عمران‌پذیری بسیار پایینی برخوردارند و از نظر عمران‌پذیری در وضعیت بسیار نامطلوبی قرار دارند سرمایه‌گذاری در این روستاها احتمالاً با شکست روبرو شود. شکل (۲) رتبه‌بندی روستاهای شهرستان گرمی از نظر عمران‌پذیری را به صورت نمودار نشان می‌دهد.

شکل ۲. ضریب عمران پذیري روستاهای شهرستان گرمی

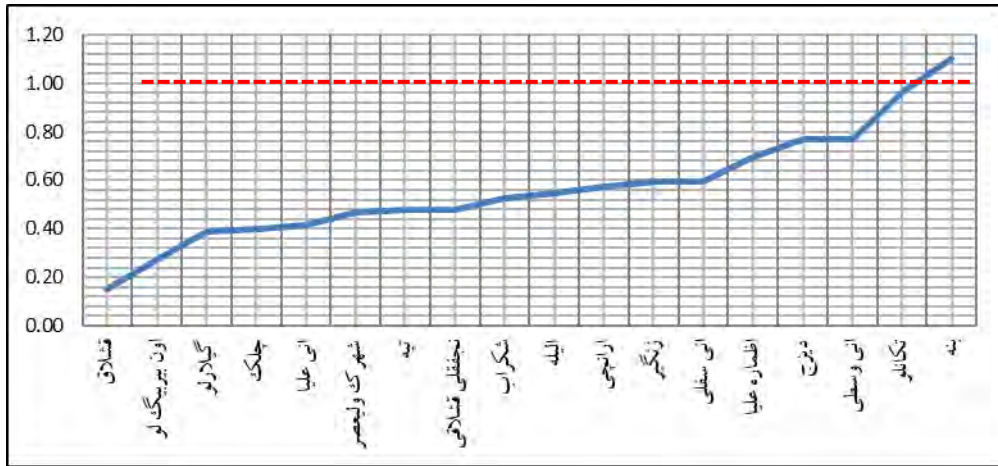
برای رتبه‌بندی روستاهای شهرستان گرمی به تفکیک بخش از نظر میزان عمران پذیري، ماتریس امتیازات روستاهای هر بخش را با روستاهای دیگر بخش‌ها مورد مقایسه قرار می‌دهیم (جدول ۳).

جدول ۳. ضریب عمران پذیري روستاها به تفکیک بخش

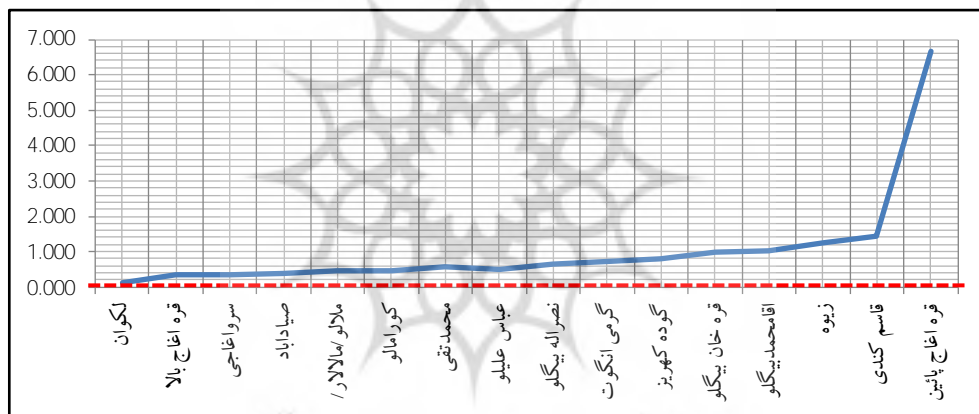
بخش مرکزی	ضریب عمران پذیري	بخش انگوت	ضریب عمران پذیري	بخش موران	ضریب عمران پذیري
قشلاق	۰/۱۵۰	لکوان	۰/۱۰۸	کلان	۰/۱۶۷
اون بیربیگ لو	۰/۲۷۳	قره‌آغاج بالا	۰/۳۳۱	کلانسورا	۰/۴۱۲
گیلارلو	۰/۳۸۸	سروآغاجی	۰/۳۶۴	پرچین علیا	۰/۴۶۴
چلک	۰/۴۰۰	صیادآباد	۰/۴۰۰	هاچاکندرمانلو	۰/۴۷۷
انی علیا	۰/۴۱۷	ماللو/امالار/ار	۰/۴۷۷	درمانلو	۰/۵۶۳
شهرک ولیعصر	۰/۴۶۸	کورامالو	۰/۴۷۷	اوماسلان علیا	۰/۵۹۴
تپه	۰/۴۷۷	محمدتقی	۰/۵۶۳	ازادلو	۰/۶۴۳
نجفقلی قشلاقی	۰/۴۸۱	عباس علیلو	۰/۵۰۵	وان سفلی	۰/۷۸۹
شکراب	۰/۵۲۵	نصراله بیگلو	۰/۶۵۶	پرچین سفلی	۰/۹۸۸
الیله	۰/۵۴۸	گرمی انگوت	۰/۷۳۱	کردلر	۱/۰۳۸
ارانچی	۰/۵۷۱	گوده کهریز	۰/۷۹۱	پرهمهر	۱/۰۶۴
زنگیر	۰/۵۹۴	قره خان بیگلو	۰/۹۸۸		
انی سفلی	۰/۵۹۴	اقامحمدبیگلو	۱/۰۱۲		
اظهاره علیا	۰/۶۹۵	زیوه	۱/۲۳۳		
دیزج	۰/۷۶۹	قاسم کندی	۱/۴۴۱		
انی وسطی	۰/۷۶۹	قره‌آغاج پائین	۶/۶۶۷		
تکائلو	۰/۹۶۳				
بنه	۱/۱۰۰				
جمع امتیازات	۱۰/۱۸۳		۱۶/۷۴۳		۷/۱۹۸
ضریب پراکندگی	۰/۵۶۶		۱/۰۴۶		۰/۶۵۴
رتبه‌بندی	سوم		اول		دوم

نتایج جدول (۳) مقایسه میزان عمران پذیري روستاهای سه بخش انگوت، مرکزی و موران نشان می‌دهد که روستاهای بخش انگوت با جمع امتیازات ۱۶/۷۴ و ضریب پراکندگی ۱/۰۴ از نظر عمران پذیري در وضعیت مطلوبی قرار دارند. بعد از روستاهای بخش انگوت، روستاهای بخش موران در رتبه دوم قرار گرفتند که از عمران پذیري نسبتاً مطلوبی برخوردارند. در رتبه آخر

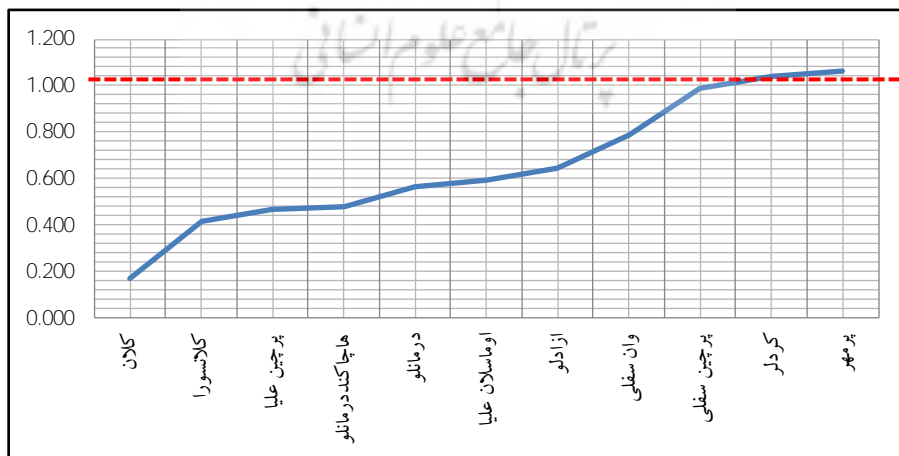
روستاهای بخش مرکزی قرار دادند که از نظر عمران‌پذیری وضعیت بسیار نامطلوبی دارند. شکل‌های (۳، ۴ و ۵) میزان عمران‌پذیری روستاهای سه بخش انگوت، مرکزی و موران را به صورت نموداری نشان می‌دهند.

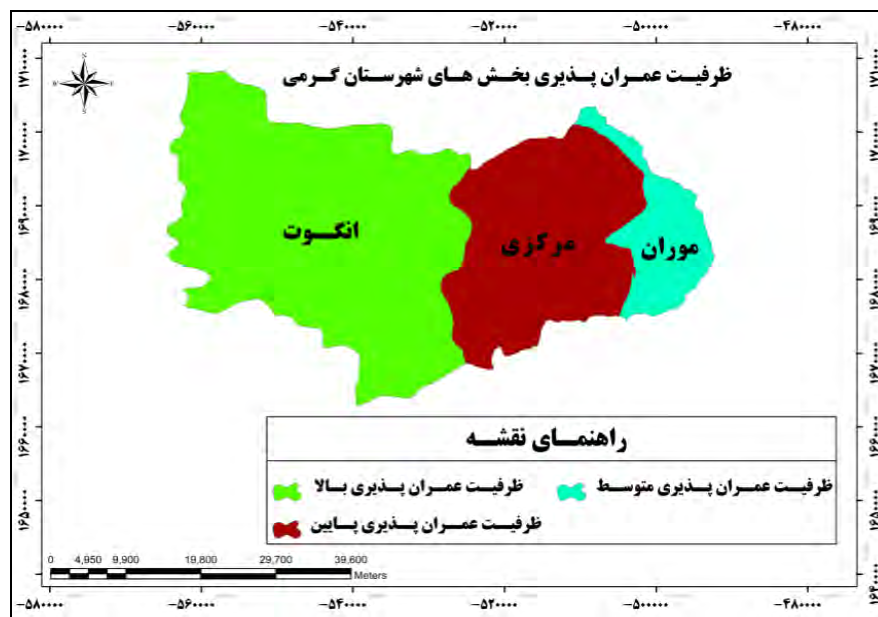
شکل ۳. ضریب عمران‌پذیری روستاهای بخش مرکزی

شکل ۴. ضریب عمران‌پذیری روستاهای بخش انگوت

شکل ۵. ضریب عمران‌پذیری روستاهای بخش موران

شکل ۶. ظرفیت عمران پذیری بخش‌های شهرستان گرمی

نتیجه‌گیری

تدوین برنامه‌های عمرانی تجربیات پرباری را پشت سر گذاشته اما آن چنان که باید و شاید نتایج آن‌ها با موفقیت همراه نبوده است، چراکه ارتباط دقیق و کاملی بین مطالعات محیطی با سایر بخش‌های این برنامه‌ها وجود نداشته و اگر هم در پاره‌ای موارد وجود داشته این ارتباط ناقص و به صورت سیستمی نبوده است. تا زمانی که از قابلیت‌ها و پتانسیل‌های طبیعی و انسانی روستاها اطلاعات دقیقی در دسترس نباشد، تنظیم و اجرای برنامه‌های توسعه صرفاً نتایج مثبتی نخواهد داشت و موجب به هدر رفتن سرمایه و صرف هزینه خواهد بود. بدست آوردن ضریب عمران‌پذیری و مشخص کردن اولویت‌ها و گزینه‌های مطلوب‌تر باعث کم شدن خطا در برنامه‌ریزی شده و مانع از اتلاف وقت و سرمایه می‌شود. با برنامه‌ریزی دقیق در روستاهای دارای عمران‌پذیری بالا می‌توان این توسعه را از این روستاها به روستاهای اطراف انتقال داد تا زمینه رشد و توسعه روستاها را در درجه اول و در درجه دوم کل سرزمین را فراهم آورد. زیرا مناطق روستایی تولیدکننده اصلی محصولات کشاورزی و محرک اقتصاد می‌باشند. در صورتی که این مناطق مورد بی‌توجهی واقع شوند موجبات مشکلات فراوانی می‌شود که حل این مشکلات خود نیازمند صرف هزینه و سرمایه های کلان می‌باشد. این نتایج در مطالعات مختلف انجام شده مانند ملکی و همکاران (۱۳۹۴)، نظم‌فر (۱۳۹۶)، یزدانی و همکاران (۱۳۹۴) و عزیز و دمیرچیلو و همکاران (۱۳۹۵) تایید شده است. پژوهش حاضر از میان ۳۳۳ روستای شهرستان گرمی، روستاهای بالای ۳۰ نفر جمعیت را به‌عنوان نمونه با تکنیک ضریب عمران‌پذیری مورد مطالعه قرار داده است. نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که:

- روستاهای دارای عمران‌پذیری بسیار پایین (با ضریب عمران‌پذیری ۰ الی ۰/۴۹) شامل: لکوان، قشلاق، کلان، اون بیربیگ لو، قره‌آغاج بالا، سرواغاجی، گیلارلو، صیاداباد، چلک، کلانسورا، انی علیا، پرچین علیا، شهرک ولیعصر، ملالو/مالالار/، کورمالو، تپه، هاچاکنددرمانلو و نجفقلی قشلاقی،
- روستاهای دارای عمران‌پذیری پایین (با ضریب عمران‌پذیری ۰/۴۹ الی ۰/۹۹) شامل: عباس علیلو، شکراب، الیله، درمانلو، محمدتقی، ارانچی، زنگیر، انی سفلی، اوماسلان علیا، آزادلو، نصراله بیگلو، اطماره علیا، گرمی انگوت، دیزج، انی وسطی، وان سفلی، گوده کهریز، تکانلو، پرچین سفلی وقره خان بیگلو،
- روستاهای دارای عمران‌پذیری بالا (با ضریب عمران‌پذیری ۱ الی ۱/۴۹) شامل: آقامحمدبیگلو، کردلر، پرمهر، بنه، زیوه و قاسم کندی،

- روستاهای دارای عمران‌پذیری بسیار بالا (با ضریب عمران‌پذیری بالاتر از ۱/۵۰) شامل روستای قره‌آغاج پایین می‌باشد. از میان ۴۵ روستای شهرستان گرمی تنها روستای قره‌آغاج پایین با امتیاز ۶/۶۶۷ از مطلوبیت بیشتری برخوردار است.
- در مجموع از ۴۵ روستای بالای ۳۰۰ نفر جمعیت، ۱۸ روستا ضریب عمران‌پذیری بسیار پایین، ۲۰ روستا ضریب عمران‌پذیری پایین، ۶ روستا ضریب عمران‌پذیری بالا و ۱ روستا ضریب عمران‌پذیری بسیار بالایی دارد. درنهایت با استفاده از ضریب پراکندگی ضریب عمران‌پذیری بخش‌های سه‌گانه شهرستان گرمی محاسبه شد که براساس آن بخش انگوت با امتیاز ۱/۰۴۶، موران با امتیاز ۰/۶۵۴ و مرکزی با امتیاز ۰/۵۶۶ به ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم قرار گرفتند. مطالعه آمار سال ۸۵ و ۹۰ نشان می‌دهد که از بین ۴۵ روستا ۳۰ روستا در طی ۵ سال جمعیت خود را از دست داده‌اند و تنها ۱۵ روستا جمعیت‌شان افزایش پیدا کرده است. این افزایش در اکثر موارد نه جذب جمعیت از روستاها یا شهر دیگر بلکه نتیجه افزایش طبیعی جمعیت بوده است. بنابراین اگر این روند ادامه داشته باشد موجب مشکلات فراوانی در خود شهرستان و در مرتبه‌های بعدی در استان و کشور خواهد شد و جمعیتی که روزی تولید کننده بودند تبدیل به مصرف کننده شده و خسارات جبران‌ناپذیری بدنبال خواهد داشت. در راستای جلوگیری از این مشکلات پیشنهادهای ارائه می‌گردد:
۱. با توجه به امتیاز ضریب عمران‌پذیری آن دسته از روستاهایی که ضریب عمران‌پذیری بالایی دارند در اولویت اجرای برنامه‌های توسعه قرار گیرند.
 ۲. انتشار اثرات توسعه از روستاهای دارای ضریب عمران‌پذیری بالا از طریق تقویت ارتباط روستاها با بهبود و تکمیل راه‌های ارتباطی.
 ۳. انتخاب چند روستای پیشرو توسعه در هر بخش به‌طور جداگانه و توسعه آن‌ها به منظور نگه داشتن جمعیت.
 ۴. جلوگیری از هرگونه سرمایه‌گذاری بدون برنامه‌ریزی و کوتاه مدت.

References

- Abotaleb, V. (2008). *An introduction to current opportunities in investment and involvement in Iran country agriculture sector*, Retrieved December 11, 2008, from.
- Alalhesabi, M. (2002), the Need for a New Approach in Rural Development. *Housing and Revolution Quarterly*, 100, Tehran. (In Persian)
- Anabestani, A., Rusta, M., Avarideh, A., & Sayadiabgoli, M. (2014). Conformity comparing level provide rural settlements with use from coefficient and morris model (case study: meymand district-firozabad township). *CHashmandaz -E-Zagros*, 6 (19), 99 -119. (In Persian)
- Asayesh, H. (2010). *Principles and methods of regional planning*. Tehran: Payam Noor University, (In Persian)
- Azizi demichrloo, A., molayi hashjin, N., & Ghadiri masom, M. (2016). The Analysis of the Physical Effects of Implementing Rural Guide Plans in Villagers' point of View in the Northern Ardabil Province. *Journal management system*, 6 (21), 75-92. (In Persian)
- Azki, M., & Ghaffari, G. (2004). *Development of the village with emphasis on Iran*. Taharan: Ney Publication. (In Persian)
- Cultural Village. (2006). *Ardebil Province*. (In Persian)
- Cultural Village. (2011). *Ardebil Province*. (In Persian)
- Farahi, A., Fal Soleiman, M., Hajipour, M., Haghdoost, N., & Flazi, M. (2012). Impact of Information Technology Development in Rural Development (Case: Southern Khorasan Province Villages). *Quarterly Journal of Rural Space and Rural Development*, 2, 79-94. (In Persian).
- Feizizadeh, B., Blaschke, T., Nazmfar, H., & Rezaei Moghaddam, M. (2013). Landslide susceptibility mapping For the Urmia Lake basin, Iran: a multi-criteria evaluation approach using GIS. *Int. J. Environ. Res.* 7,319e336. <http://ijer.ut.ac.ir/>
- Jamini, D., Taghdisi, A., & Jamshidi, A. (2015). Identify Strategies to Expand Employment in Rural Areas Using the SWOT Model (Case Study: Badr District, Ravansar Township), *Rural Development Strategies*, 1(4), 133-149. (In Persian)

- Karimi, F., & Ahmadvand, M. (2014). Status Assessment and Prioritization of Indicators for Sustainable Development in Rural Areas (The Case of Central District of Boyer-Ahmad County). *Rural Research*, 5 (3), 663-690. (In Persian)
- Long, H., Jian, Z., & Yansui, L. (2009). Differentiation of rural development driven by industrialization and urbanization in eastern coastal china. *Journal Habitat International*, 33, 454-462.
- Mahdavi Hajiloui, M., & Mohammadzadeh, GH. (2012). the levels of education and employment indicators municipalities in the central part of Dezful city using the Morris. *Territory*, 9 (4), 15-28. (In Persian)
- Mahdavi, M., & Shamasodini, A. (2013). An Analysis on the Role of Environmental Capabilities on Sustainable Development of Rural Regions (Case: Central District of Rostam County), *Territory*, 10 (39), 21-38. (In Persian)
- Maleki, K., Ghanbari, Y., Shayan, M., & Shafaati, A. (2015). Measuring the urban development capability of the rural villages of Ravansar. *Geographical Researches Quarterly Journal*, 30, 102-285. (In Persian)
- Ministry of Cooperatives. (2008). *Memorandum of Understanding on Cooperation between the Ministry of Cooperatives and the Ministry of Interior on the Development of Cooperatives in Rural Areas of the Country*, Ministry of Cooperatives.
- Mirkatoli, J., & Kanani, MR. (2011). Evaluation of Regional Development and Inequality Levels, Using Multi- Criteria Decision Making Models. *Geographical planning of Space Quarterly*, 1 (2), 17-36. (In Persian)
- Mohammadi, M. (2012). *Identifying and Analyzing the Mechanisms and Barriers of Enterprise Entrepreneurship Development in Rural Development Cooperatives in Zanjan Province*, Master's Degree, Zanjan University, Faculty of Agriculture, Promotion, Communication and Rural Development. (In Persian)
- Nazmfar, H. (2017). Analysis of rural development levels and availability of villages in West Azarbaijan province. *Jounal Space Economy & Rural Development*, 6 (1).159-175. (In Persian)
- Nazmfar, H. (2017). Urban development predictions direction of using a combination GIS and Bayesian the probabilistic model (case study: Ardabil). *Human Geography Research Quarterly*, 49, 357-370. (In Persian)
- Nazmfar, H., & Roshan Roodi, S. (2015). Assessment of Development Sustainability Level in 9th District of Mashhad District Based on Hierarchy Models and Network Analysis. *Journal Management System*, 5 (15), 49-68. (In Persian)
- Nazmfar, H., & Beheshti, B. (2016). Application of Combined model analytical network process and fuzzy logic models in Landslide susceptibility zonation (Case Study: chellichay Catchment). *Journal Geography and Environmental Planning*, 27 (1), 53-68. (In Persian)
- Nazmfar, H. (2012). An analysis of urban system with emphasis on entropy model (Case study: the cities of East Azerbaijan Province). *Indian Journal of Science and Technology*, 5 (9), 3340-3344.
- Papeli Yazdi, MH. & Ebrahimi, M. (2006). *Rural Impact Theories*. Tehran: Samt Publication, Second Edition. (In Persian)
- Rezaei, R. (2014). Study the Role of Entrepreneurship in the Development of Rural Cooperatives. *Journal of Entrepreneurship in Agriculture*. 1 (1), 85- 102. (In Persian).
- Rezvani, MR. (2011). *Planning of Rural Development in Iran*. Tehran: Gomes Publication, Fourth Edition. (In Persian)
- Riahi, V., & Nouri, A. (2015). *Variation of Economic Activities and Achievement of rural sustainability Case: Khoramdareh*. *Space Economy & Rural Development*, 3(10), 113-128. (In Persian)
- Statistical yearbook of Ardabil province*. (2011). (In Persian)

- Taghilo, A. (2014). Analysis of the Causes of Development and Development of Rural Settlements Case Study: Central District of Urmia. *Journal management system*, 4 (15), 102-85. (In Persian)
- Todaro, M. (2005). *Economic Development in the Third World*. Translated by Gholamali Farjaadi and Hamid Samarbi, Tehran: Planning and Budget Organization Publications. (In Persian)
- Yang, Q., Li, B., & Li, K. (2011). *The Rural Landscape Research in Chengdu's Urban-rural Intergration Development*. In *Procedia Engineering*, 21 (2011), 780 - 788.
- Yazdani, MH., Seyedeyn, A., & Tayefeeisa Khajeloo, R. (2015). Evaluation and Analysis of the Level of Infrastructure Development in Rural Areas of Ardabil Province. *Journal space economy & rural development*, 4 (13), 39-56. (In Persian)
- Yu, L., Hou, X., GAO, M., & Shi, P. (2010). Assessment of Coastal Zone Sustainable Development: A Case Study of Yantai, China. *Ecological Indicators*, 10, 1218- 1225.

How to cite this article:

Nazmfar H., Alavi, S. and Eshgi, A. (2018). Feasibility Study on the Civil Development Coefficient in Villages of Garmi's County. *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 13(2), 379-393.
http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_543091_en.html

Feasibility Study on the Civil Development Coefficient in Villages of Garmi's County

Hossein Nazmfar*

Associate Professor, Dep. of Geography & Urban Planning, University of Mohaghegh Ardabil, Ardabil, Iran

Saredeh Alavi

Ph.D. Candidate in Urban Planning, University of Mohaghegh Ardabil, Ardabil, Iran

Ali Eshgi

Ph.D. in Urban Planning, University of Mohaghegh Ardabil, Ardabil, Iran

Received: 12/02/2017

Accepted: 18/04/2018

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Development of rural areas, especially in developing countries that have more deprivation is very important. The rural development in developing countries are faced with many challenges. Because, past strategies have been quite successful in the field of rural development and have failed to meet issues such as poverty, employment, health, food security and environmental sustainability. These strategies were not successful in distributing growth and development and caused many problems in this country (Abotaleb, 2008, p.145). So, the main aim of the rural development programs is to achieve a good model for the distribution of settlements, facilities and activities based on land capacity (Taghilo, 2014, p. 85). Featuring a pattern of development that has been done in practice in most developing countries dramatically speed development of urban areas than rural areas. So, not only in rural areas are of considerable investment and production can be seen, but also in terms of cultural and social issues such as education, health and social security, all the preconditions for human development has a gross underdevelopment compared to urban areas. This uncontrolled rural-urban migration in these countries have followed was a start point to social and economic problems, especially in urban centers. At present, the development of rural areas is less paid attention to, while, rural development plays an important role in regional economic growth (Long, et al, 2009, p. 45). Therefore, the role and place of villages in economic, social and political development processes at local, regional and international scales and the consequences of rural depopulation have attracted attention to villages and rural communities and even cause their priority on urban communities (Azkia & Ghaffari, 2004, p. 19). Many rural planning thinkers believe that the development of rural areas, especially in developing countries, which are more deprived, is important for solving the current problems of cities (Riahi & Nouri, 2015, p. 129).

Methodology

With regard to factors examined, this study was applied and also descriptive analytical research in terms of objective and nature, respectively. Population in this study were villages with more than 300 inhabitants in Grammy city. The method of collecting the theoretical data was based on the library and documentary method and the information about population were collected from the data of the culture of the villages in 2006 and 2011. In this paper, indices Includes 3 Issues of Population Status (Population Number with Two Sub- Indices and Population Trend), 5 Health Indices (Pharmacy, Waste Collection System, Health Center, Veterinarian and Health

* Corresponding Author:

Email: nazmfar@uma.ac.ir

Home), 4 Cultural and Sports Indices (Park, Sport Land, Gym And Library), 3 Indices of Paths (Asphalt, Frontage and Earth), 3 Educational Indices (Secondary School, High School and Conservatory for Girls and Boys), 3 Administrative Indices (Agricultural Promoter, Agricultural Service Center and Rural Cooperative Company), 4 Indices of Infrastructure (Gas, Water Pipes, Water Treatment and Firefighting Systems), 2 Indices of Implemented Projects (Implemented and not Implemented), 6 Indices of Services and Commerce (Kerosene Dealership, Gas, Cooperative Store, Bakery, Bank, Agricultural Machinery Repair shop), 5 Indices of Communication and Transformation (Post, Telecommunications, ICT, Internet and Access to Public Transport). Also, indices such as mosques, benefit from electricity, enjoy village councils, etc., which all the villages had the capability to have, were disregarded. Analytic Hierarchy Process 4 was used to express the importance of each of the sub- indices.

Results and Discussion

The results of in civil development of villages in Garmi's county showed that the Down Ghareaghaj village had very high civil development coefficient with 6.66 coefficient which had the most favorable conditions for investment. After Down Ghareaghaj village, the villages Qasem Kandy, Ziveh, Baneh, Parmehr, Kurdler, and Aghamohammadbigloul were at high development rates that were in good condition. In low level of development, there are villages including Gharehkhah-Biglu, Parchin-e-Sofla, Takanlou, Goude Kahriz, Van Sofla, Ani Vasty, Dizaj, Garmi Anguto, Azmareh Olia, Nasrollah Bioglu, Ozdloo, Omasalan Olia, Ani Sofla, Zangir, Eranchi, Mohammad Taghi, Darmanlu, Alileh, Shokrab and Abbas Abad, who are in a relatively unfavorable situation. In the very low level of civil development, there are villages Najafgholi Ghashlaghi, Hachakand daramanlou, Tape, Koramalo, Malalo/ Malalar/ Valiasr Township, Parchin Olia, Ani Olia, Kalansura, Chalk, Sayadabad, Gillarloo, Servaghaji, High QareAghaj, On Birbig Luo, Kalan, Gheshlagh And Lakwan, which had a very low implementation rate and were highly unsatisfactory in terms of construction. Investment in these villages were likely to be defeated.

Conclusion

Development program have spent rich experience but as it should and perhaps their results have not been successful, because there was no accurate and complete link between environmental studies and other parts of these programs, and if there were some cases, this relationship had not been complete and systemic. As long as there is no accurate information available from the natural and human potentialities of the villages, the development and implementation of development plans will not merely produce positive results and will result in waste of money and cost. Achieving the civil development coefficient and identifying preferences and desirable items will reduce the error in planning and prevent the waste of time and capital. By carefully planning in highly-populated villages, this development can be transferred from the villages to the surrounding villages, in order to provide the areas of rural development, first, and secondarily to the whole of the land. Because rural areas are the main producers of agricultural products and stimulants of the economy. If these areas are neglected, there will be many problems that solving them requires large cost and investments. These results have been confirmed in various studies such as Maleki et al. (2016), Nazmfar (2017), Yazdani, et al. (2016) and Azizi Demirchillo, et al. (2016). The present study, from 333 villages in Garmi city, has studied villages above 300 inhabitants as a sample with the civil development coefficient technique.

Keywords: Feasibility, civil coefficient, village, Garmi's County